

*Město Modřice
připravilo pro všechny příznivce hudebních zážitků*

**35.
KOMORNÍ KONCERT
NA RADNICI**

O pokojné mysli a lidském štěstí ...

Účinkují:
*Alena Borková ml. - zpěv, Martina Lavičková - flétna,
Alena Borková st. a Lída Loubová - klavír,
Pavel Hýža - mluvené slovo*

***Středa 24. září 2008 v 19 hodin
Nová radnice na náměstí Svobody v Modřicích***

Program

- Johann Sebastian Bach: Schafe können sicher weiden
pro zpěv, 2 zobcové flétny a klavír
- Antonio Vivaldi: Domine Deus pro soprán z Gloria
- Johann Sebastian Bach: O pokojné mysli*
- Johann Sebastian Bach: Partita C dur pro sólovou flétnu, BWV 1033
Andante, Presto, Allegro, Adagio, Menuetto I.,II.,I.
- Gian Giacomo Carissimi: Vittoria, vittoria
- Giovanni Paisiello: árie Niny z opery Nina pazza per amore
- Georg Friedrich Händel: árie Vitige z opery Flavius, král langobardský
- Přestávka asi 10 minut*
- Johann Sebastian Bach: Sonáta E dur pro flétnu a klavír, BWV 1035
Adagio ma non tanto , Allegro, Siciliano, Allegro assai
- *) *O hudbě s humorem I.*
- Wolfgang Amadeus Mozart: Večerní rozjímání (Abendempfindung)
- Wolfgang Amadeus Mozart: árie Illii z opery Idomeneo
- Fryderyk Chopin: Variace pro flétnu a klavír na Rossiniho téma
- *) *O hudbě s humorem II.*
- Wolfgang Amadeus Mozart: árie Cherubína z opery Figarova svatba

*) citáty z knihy J. Slívy a V. Richtera „Moje mladá teta“ - připravila Alena Borková st.

O účinkujících

Alena Borková ml.

Studuje sólový zpěv na konzervatoři ve třídě prof. Petra Julíčka a současně speciální pedagogiku na Pedagogické fakultě Masarykovy univerzity (po získání bakalářského titulu pokračuje v magisterském studiu). Vystupuje na školních i mimoškolních koncertech, také při mších v Červeném kostele, Židenicích a Ořechově. Roku 2005 se podílela na ježkovském pořadu na festivalu Mladá Smetanova Litomyšl o rok později získala Čestné uznání v pěvecké soutěži v Olomouci. ...

Alena Borková st.

působí jako pianistka a muzikoložka. Vystudovala gymnázium v Hodoníně, hru na klavír na brněnské konzervatoři a JAMU u prof. Vlastimila Lejska, muzikologii na filozofické fakultě UJEP s postgraduálním doktorátem. Věnuje se činnosti publikační – muzikologické studie v odborných časopisech, besedy o hudbě, průvodní slova pro Státní filharmonii Brno, Ars koncert Brno a Ostrava, pro mezinárodní festivaly, kritiky v Hudebních rozhledech, Opusu musicum, Harmonii, v denním tisku (kolem dvou tisíc článků), oponentury studijních materiálů a diplomových prací JAMU apod. Jako pianistka působí na pěveckém oddělení brněnské konzervatoře včetně koncertní činnosti a spolupracuje s dětským sborem Primavera, s nímž byla oceněna předními cenami na mezinárodních soutěžích a festivalech (Kanada, Irsko, Holandsko, Dánsko, Španělsko, Francie, Německo, Slovinsko, Itálie, Řecko).

Profesorka Borková není jenom vynikající muzikant, pedagog a publicista. Mezi její zájmy totiž patří také fotografování. Její fotografie z cestování po Evropě, včetně zajímavých básnických dojmů, byly nedávno vystaveny v prostorách klubu brněnské konzervatoře a rozsáhlá fotogalerie je i na internetu:

<http://www.konzervator.brno.indos.cz/Produkce/GalerieBorkova/default.htm>

Na modřických koncertech jsme již měli možnost se s ní setkat v květnu 2005 (kk14), kdy doprovázela zpěvačku Ivanu Krejčířikovou a v dubnu 2006 (kk21), kdy spolu s dcerou A. Borkovou ml., Kristýnou Vylíčilovou a Davidem Křížem jako autorem a režisérem, sklidili veliký úspěch s pásmem "W. A. Mozart a J. Ježek aneb 250 a 100" – viz <http://mim.voda.cz/koncerty.htm>. Kritiky a komentáře prof. Borkové přináší také MIM-Speciál na adrese <http://mim.voda.cz/hudba/>.

Pavel Hýža

je studentem 6. ročníku hudebně dramatického oboru brněnské konzervatoře a již po několik let velmi úspěšně spolupracuje s Městským divadlem Brno (např. v činohře "Arkádie"), s činohrou Národního divadla Brno i s divadlem Radost. Ve volném čase se zabývá stříhačskou prací.

Martina Lavičková

vystudovala v letech 2001-2007 brněnskou konzervatoř v oboru hra na flétnu ve třídě prof. Boženy Růžičkové. V současnosti studuje druhým rokem tentýž obor na JAMU pod vedením doc. Františka Kantora. Účinkuje na koncertech školních i mimoškolních, spolupracuje s komorními soubory a doprovodnými tělesy při kůru farnosti Brno - Židenice, je členkou doprovodné kapely při Schole brněnské mládeže (flétna, zobcové flétny, fujara). Soukromě se věnuje také sólovému zpěvu. Podílela se na realizaci nahrávek Kadosh (Židovská hudba; 2002) a KOMpliment BOhu (Schola Brněnské Mládeže; 2007).

Lída Loubová

je absolventkou brněnské konzervatoře oboru varhany ze třídy prof. Zdeňka Nováčka. Po třech letech bakalářského studia oboru duchovní hudba na JAMU pokračuje druhým rokem v navazujícím magisterském studiu - obor varhany opět pod pedagogickým vedením MgA. Zd. Nováčka. S úspěchem se zúčastnila různých soutěží domácích i v zahraničí, koncertuje (varhany, dirigování sboru) a doprovází bohoslužby v brněnských kostelích

O autorech a skladbách

Dnešní program je zaměřen na hudbu baroka a klasicismu s výjimkou Chopinových variací, které však zpracovávají téma postklasického Rossiniho. Zvolený repertoár odhaluje dvě krajní výrazové polohy historické hudby: jednak její zbožnost, vážnost a myšlenkovou hloubku, jednak vitalitu, radost z existence, dech světského štěstí i v duchovních kompozicích. Oba póly vyjadřují i vybrané texty – proti sobě stojí introvertní pozice barokního mistra Johanna Sebastiana Bacha a soudobé humorné výroky žáků a pedagogů.

Johann Sebastian Bach (1685-1750) pocházel z rozvětvené muzikantské rodiny – zdá se, že hudebnost mnoha generací právě v něm dosáhla stupně geniality. Žil pouze Německu, avšak měl přehled o hudebním umění starších dob i tvorbě současné. Jeho hlavními působišti byly postupně Výmar, Köthen a Lipsko a v souvislosti s nimi lze jeho tvorbu dělit na ranou (pathos a strhující výbušnost – některé varhanní skladby), střední (harmonická vyváženost, vitalita – Braniborské koncerty) a zralou, která dosahuje nadčasových až filozofických rovin – Umění fugy. Ve srovnání s Händlem a současníky má Bachova hudba univerzálnější ráz – tj není příliš závislá na interpretaci konkrétním hudebním nástrojem, její podstata je v abstraktní logice. Bach je barokním skladatelem, avšak některými prvky předjímá až romantismus – snad proto jej teprve tato doba objevila a začala uctívat (Mendelssohn). Jeho zpěvní party jsou interpretačně náročnější než u současníků, obsahují více instrumentálních prvků na základě složitějších harmonických vztahů.

Árie *Schafe können sicher weiden* je částí rozsáhlé Lovecké kantáty BWV 208, objednané k narozeninám vévody Christiana. Pochází ze středního tvůrčího období skladatele.

Technické i výrazové nároky na interpretaci klade *Partita C dur* pro sólovou flétnu stejně jako *Sonáta E dur* pro flétnu a klavír, komponované v Köthenu kolem roku 1720.

Italské baroko reprezentuje představitel benátské školy **Antonio Vivaldi** (1678-1741), zvaný také „ryšavý páter“. Velmi záhy dospěl k originálnímu, zpěvnému a vitálnímu způsobu vyjadřování, v němž setrval po celý život (na rozdíl od stále se vyvíjejícího Bacha) – je např. autorem populární programní orchestrální suity Čtvero ročních dob a významně zasáhl do rozvoje techniky hry na housle. Vyniká smyslem pro líbeznou melodiku a zvukovou barvu. Interpretace jeho vokálních skladeb vyžaduje instrumentální ohebnost; duchovní tvorba má spíše sladce světský ráz jak dokazuje i árie *Domine Deus* z většího celku s názvem Gloria.

Giovanni Paisiello (1741-1816) stojí na přelomu 18. a 19. století; výrazem je ještě plně klasický. Je předchůdcem populárního Rossiniho – dokonce ještě před ním zpracoval látku Lazebníka sevillského. Patří ke škole neapolské; řídil též zdejší konzervatoř. K celé řadě jeho oper náleží i *Nina pazza per amore* s milostnou tematikou. *Árie Niny* je klasicky prostá, ale ozdobená koloraturami s průzračným, líbivým doprovodem italské ražby.

Georg Friedrich Händel (1685-1759) byl současníkem geniálního Johanna Sebastiana Bacha a je vlastně druhým nejvýznamnějším představitelem barokního stylu. Na rozdíl od Bacha však byl orientován svěštěji, líbivěji, více v souladu s vkusem publika. Händlova hudba je monumentální, zvukově plná a melodicky nesmírně podmanivá, ale zároveň prostá a sdělná. Ve srovnání s Bachem je výrazově bezprostřednější – nemedituje nad světem, ale raduje se z existence samé. Znamená syntézu italské zpěvnosti, německé preciznosti a anglického smyslu pro formu. Händlův pobyt v Itálii obohatil jeho operní styl o jas italské melodiky. Asi roku 1711 přesídlil do Londýna, kde se stal oblíbencem anglické šlechty – na přání královny Anny napsal např. ku příležitosti utrechtského míru s Francií „Utrechtské Te Deum“, pro krále Jiřího I. zase tzv. „vodní hudbu“, která se hrála na lodi, plující po Temži. Po mnoho let kraloval na operním poli, až byl zastíněn „žebračkou operou“ od Gaye a Pepusche, která ironizovala manýry italské opery a vítězila svou lidovostí. Ve dvacátých letech 18.století však ještě psal jednu operu za druhou. Z roku 1721 pochází *Flavius, král langobardský* o třech dějstvích s efektními zápletkami z dvorského života. Není už jen operou zábavnou, ale rodí se v ní smysl pro pathos a drama. Její hodnota byla předmětem muzikologických sporů. *Árii* dvořana *Vitige* zpíval v baroku kastrát, dnes je určena sopránu.

Gian Giacomo Carissimi (1604-1674) reprezentuje barokní římskou školu. Je mistrem kantát a oratorií, vyniká hudební mluvou, plnou kontrastů a ozdob, jak dokazuje i árie *Vittoria, vittoria*.

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791) vykonal kus dobré práce v oboru písň s klavírem – je v tomto směru předchůdcem Schubertovým. Mozartovy písň s průvodem klavíru nebo zpočátku i cembala jsou průzračné a formově přehledné. Často mají spíš instrumentální ráz, později se však zpěvní part osamostatňuje a více se přimyká k obsahu textu. Z roku 1787 pochází píseň *Abendempfindung* KV 523 (Večerní rozjímání), která již ukazuje k raně romantické německé písni.

Roku 1781 si u Mozarta objednal operu seria (vážnou operu) bavorský kurfiřt Karel Theodor pro karnevalovou sezónu v Mnichově. Tak vznikl poměrně málo známý *Idomeneus, král krétský* na libreto Giambattisty Varesca. Illia je dcerou poraženého trójského krále Priama; je otrokyní u krétského krále Idomenea. Situace se komplikuje milostným vztahem Illii a Idomeneova syna Idamanta, který se má na přání otce oženit s dcerou Agamemnona Elektrou. Složitě dějové zápletky však vyústí ve šťastný sňatek Idamanta s Illiou.

Figarova svatba z roku 1786 patří k žánru opera buffa. Je psána na libreto Lorenza da Ponte; děj není jen pouhou zábavou – skrývá na tehdejší dobu pobuřující sociální podtext. Poslechneme si radostnou a vtípnou árii Cherubína, mladého hochy, se kterým si Amor rozmarně pohrává. Mladičký Cherubín je zamilován do všech krásných žen, tentokrát právě do hraběnky. Jde o tzv. "kalhotkovou roli".

Fryderik Chopin (1810-1849), představitel polského romantismu a vynikající pianista se zapsal do dějin hudby zejména klavírním repertoárem. Jeho převážně pianistické myšlení je patrné i z *Variací pro flétnu a klavír na Rossiniho téma*.

(Text programu připravila Alena Borková st.)

Pozvánky:

neděle 28. září ve 14:30 hodin - Modřický sbor na zahrádkářské výstavě o hodech

středa 10. prosince v 19 hod - Předvánoční hudební setkání na radnici

Modřický sbor a pěvecký oktet Sol et Sedes

středa 28. ledna v 19 hod - Československé komorní duo na radnici

P. Burdych (housle) a Z. Berešová (klavír)